

ОҢТҮСТИК-QAZAQSTAN <b>MEDISINA</b> <b>AKADEMIASY</b> <b>«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ</b> <b>«Клиникалық пәндер» кафедрасы</b> <b>Силлабус</b>	 <b>SOUTH KAZAKHSTAN</b> <b>MEDICAL</b> <b>ACADEMY</b> <b>АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»</b>	<b>044-67/11</b>
---	---	------------------

**«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ  
жанындағы медицина колледжі**

**Силлабус**

**Пәні: АП 10 «Шұғыл жәрдем көрсету»**

**Мамандығы: 09110100 «Стоматология»**

**Біліктілігі: 4S09110102 «Дантист»**

**Курс: 2**

**Семестр: 3**

**Оқу түрі: күндізгі**

**Жалпы енбек сыйымдылығы барлық сағат/кредиттер KZ: 3/72**

**Аудитория: 30**

**Симуляция: 42**

**Шымкент 2023ж.**

ONTUSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY <b>«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ</b> <b>«Клиникалық пәндер» кафедрасы</b> <b>Силлабус</b>	 <b>SOUTH KAZAKHSTAN            MEDICAL            ACADEMY</b> <b>АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»</b>	044-67/11
---	--	-----------

«Шұғыл жәрдем көрсету» пәні бойынша силлабус жұмыс оқу бағдарламасы негізінде құрастырылды.

Оқытушы : Сламхан А.Ғ.

Мамандығы: 09110100 «Стоматология»

Біліктілігі: 4S09110102 «Дантист»

Силлабус «Клиникалық пәндер» кафедра мәжілісінде қаралды.

Хаттама № 01 "09" 2023 ж.,

Кафедра менгерушісі Махмут А.Ә.

ПЦК мәжілісінде қаралды

Хаттама № 01 "09" 2023 ж.

ПЦК төрайымы: Темир И.О.

Әдістемелік кеңес мәжілісінде бекітілді.

№ хаттама "05" 09 2023 ж.

Әдістемелік кеңес төрағасы: Мамбеталиева Г.О.

<b>ОНДҮСТИК-ҚАЗАҚСТАН</b> <b>MEDISINA</b> <b>AKADEMIASY</b> <b>«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ</b>	 <b>SKMA</b> - 1979 -	<b>SOUTH KAZAKHSTAN</b> <b>MEDICAL</b> <b>ACADEMY</b> АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Клиникалық пәндер» кафедрасы		044-67/11
Сyllabus		

### **Оқытушылар жайлы мәлімет:**

№	Тегі, аты, жөні	Атқаратын қызметі, дәрежесі	Курс, оқытын пәні	Электрондық мекен - жайы
1.	Махмут А.Ә.	Кафедра менгерушісі	2 курс «Шұғыл жәрдем көрсету»	<a href="mailto:Aidamahmut11@mail.ru">Aidamahmut11@mail.ru</a>
2	Сламхан А.Ғ.	Оқытушы	2 курс «Шұғыл жәрдем көрсету»	<a href="mailto:Araikaslamkhan.97@mail.ru">Araikaslamkhan.97@mail.ru</a>
3	Тіленіш Ж.У.	Оқытушы	2 курс «Шұғыл жәрдем көрсету»	<a href="mailto:Ubo.medik@gmail.com">Ubo.medik@gmail.com</a>
4	Елібай Ж.О.	Оқытушы	2 курс «Шұғыл жәрдем көрсету»	<a href="mailto:Aidaoraz@mail.ru">Aidaoraz@mail.ru</a>

<b>OÝTÝSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY</b> <b>«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ</b> <b>«Клиникалық пәндер» кафедрасы</b> <b>Силлабус</b>	 <b>SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY</b> <b>АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»</b>	<b>044-67/11</b>
--	--	------------------

**3.1. Кіріспе:** «Шұғыл жәрдем көрсету» пәнін оқыту болашақ маманың кәсіптік құзыреттілігін қалыптастырудың ажырамас белігі болып табылады. Шұғыл жәрдем көрсету, жапа шеккендерге дәрігерге дейінгі көмек көрсету және құзыреттілік деңгейінде өкпе - жүрек реанимациясын жасау сұраптарына көп көңіл бөлінеді. Шұғыл жағдайларда дәрігерге дейінгі медициналық көмек көрсету — адам өміріне немесе денсаулығына кенеттен қауіп төнгенде оның өмірін сақтап қалу үшін немесе апаттың зиянды әсерін азайту үшін колданылатын қарапайым шаралар. Апаттың қатарына әр түрлі жаракаттар, сынық, буынның шығуы, улану, суға бату, күю, ұсу, электр тоғы соғу, т.б. жатады. Шұғыл жәрдем көрсету: апатқа түскен адамды апат әсерінен құтқару (өрттен, судан шығару); апаттың зиянды әсерін токтату (адамды жылдыту, иіс тисе таза ауа жүткізу); кан токтату, жараны байлау, сынған аяқтың немесе қолдың қозғалысын тежеу; жасанды дем алдыру, жүрекке жабық массаж жасау, құзыреттілік деңгейінде өкпе - жүрек реанимациясын жасау, апатқа түскен адамды тезірек емдеу мекемесіне жеткізу немесе жедел медициналық көмек көрсететін дәрігерлер тобын шақыру.

**3.2. Пәннің мақсаты:** оқушыларға алғашқы дәрігерге дейінгі көмек көрсетудің теориялық және тәжірибелік дағыларын үйрету

**3.3. Пәннің саясаты:**

<b>№</b>	<b>Студенттерге койылатын талап</b>	<b>Орындалмаған жағдайда айыптау шаралары</b>
1.	Себепсіз сабак қалдыру рұқсат етілмейді.	Тәжірибелік сабақты себепсіз қалдыруған жағдайда бж қойылады.
2	Себеп бойынша қалдырылған сабақтарды өз уақытысында өтеу.	Себепті қалдырылған сабақтар тек деканат рұқсатымен (өтеу қағазы) өтеледі.
3	Дәріс және тәжірибелік сабақтарға уақытылы келу.	Студент 5 минуттан артық кешіксе сабакқа жіберілмейді. Оқу журналына және дәріс журналына бж қойылады.
4	Студенттің сыртқы келбеті талапқа сай болуы (халат, колпак, ауыстыратын аяқ киім және т.б.).	Студенттің сыртқы көрінісі талапқа сай болмаған жағдайда сабаққа немесе дәріске жіберілмейді және тәжірибелік журналда немесе дәріс журналында бж қойылады.
5	Студентте медициналық санитарлық кітапшаның болуы.	Медициналық санитарлық кітапшасыз студент клиниканың бөлімшеріне жіберілмейді және тәжірибелік журналға бж қойылады.
6	Студент оқытушыларға, курсастарына сыйластық пен қарауы қажет.	Студент құрметсіздік танытқан жағдайда, бұндай мінез-құлқы кафедра жиналысында талқыланады, деканатқа және ата-анасына жеткізіледі.

<b>ОНТҮСТИК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY</b> <b>«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ</b> <b>«Клиникалық пәндер» кафедрасы</b> <b>Силлабус</b>	 <b>SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY</b> <b>АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»</b> <b>044-67/11</b>
--	---

7	Кафедраның мұліктеріне студенттердің қамқорлық жасауы.	Мұліктерді бұзған жағдайда, студент өз күшімен қалпына келтіреді.
---	--	---

### 3.4. Пәннің міндеттері:

- оқушыларға алғашқы дәрігерге дейінгі көмек көрсететін жағдайлармен таныстыру;
- емдік мекемелерінде және үйде науқасқа жедел көмектің теориялық және тәжірибелік негіздерін үрету;
- кәсіптік этика және деонтология процесстерін үрету;
- реанимациялық шаралармен таныстыру және үрету;
- шұғыл жағдайда науқасқа дәрігерге дейінгі көрсетілетін көмек дағдыларын үрету

### 3.5. Пәнді оқытудың соңғы нәтижесі:

Симуляция жағдайында науқасқа бағытталған кеңес берудің негізгі дағдыларын көрсете біледі

- Денсаулықты нығайту және аурулардың алдын-алу кезінде дәлелденген мәліметтерді қолдана отырып науқасқа бағытталған жоспар құру
- Науқастың денсаулығын нығайту, оңалту және аурудың алдын-алу туралы өз іс-әрекетін көртындылау
- Науқасқа оқыту құралдары мен әдістерін қолдануға қабілетті
- Мәселелер мен факторлардың рациональді шешімдерінін негізгі кезендеріне, науқастарға бағытталған оқытуға ықпал ететін факторларды анықтайды
- Науқастарға оқытуда тұрақсыздандырылған мәселелерді жоюға қабілетті
- Науқастармен, туыстарымен, әріптестерімен қарым-қатынас жасау кезінде өз білімі мен дағдыларын көрсете біледі
- Жұмыс бойынша ақпарат беруде өз білімі мен дағдыларын көрсете біледі
- Аудитория алдында өз пікірін, талдауға және зерттелген аймақта ақпаратты синтездеуге қатысу арқылы сөйлеу дағдыларын менгереді.

### 3.6. Пререквизиттер: анатомия, физиология.

### 3.7. Постреквизиттер: ішкі аурулар пропедевтикасы, ішкі аурулар, хирургия.

**3.8. Пәннің қысқаша мазмұны:** Алғашқы медициналық көмек – зақымданулар, кенеттен болатын аурулар кезінде зардап шеккендердің өмірі мен денсаулығын сақтау үшін қажетті қарапайым шұғыл шаралар. Алғашқы көмек қан кетуді тоқтатудан тұрады, ол үшін аяқтың көтерілген күйінде, оны буынға мүмкіндігінше бұгу немесе қысым таңғышын қолдану жеткілікті. Алғашқы көмек-зақымдалған аяқтың сүйек сынықтарының қозғалмауын (көлік иммобилизациясы) шиналармен немесе қолдағы таяқтармен, тақталармен және т. б. қамтамасыз ету.

**3.9. Тақырыптық жоспар:** тақырыптар, қысқаша мазмұны, оқыту түрлері (әдістері) технологиялары және сабактың ұзақтығы (өзіндік жұмыс, оқытушымен бірге өзіндік жұмыс, аудиториялық сабактар, симуляциялық сабактар, практикалық сабактар).

#### 3.9.1. Аудиториялық сабактың тақырыптық жоспары.

<p>OÝTÝSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY</p> <p>«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ</p> <p>«Клиникалық пәндер» кафедрасы</p> <p>Силлабус</p>	 <p>SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»</p>	<p>044-67/11</p>
---	---	------------------

№	Аудиториялық сабактың тақырыбы	Қысқаша мазмұны	Сағат саны
1	Kіріспе. Шұғыл жәрдем көрсету пәні, міндеттері, көлемі және негізгі түпкі бастамалары. Жедел жағдайлардың ауруханаға дейінгі кезеңдегі науқасты клиникалық зерттеу және диагностикалау әдістері.	Шұғыл жәрдем көрсету пәні, міндеттері, көлемі және негізгі түпкі бастамалары. Жедел жағдайлардың ауруханаға дейінгі кезеңдегі науқасты клиникалық зерттеу және диагностикалау әдістері.	3
2	Терминалды жағдайлар: сатылары, клиникалық диагностикасы, науқас жағдайының ауырлығын бағалау критерии.	Терминалды жағдайлар –АҚҚ-ның өтे қатты төмендеп, метаболизмнің және газалмасуының терен бұзылуымен жүретін, өмір мен өлім арасындағы тіршілікке қабілеттіліктің критикалық деңгейі.	3
3	Жедел тыныс жетіспеушілігі. Көмей стенозы, жүрек демікпесі, бронх демікпесі: симптомдары, ажыратпалы диагностикасы, алғашқы медициналық көмек.	Жедел тыныс жеткіліксіздігі – тыныс алу бұзылысының синдромы, артериялық гипоксия мен гиперкапниямен бірге жүреді. Жедел тыныс жеткіліксіздігінің диагностикалық белгілері қандағы оттегінің ішінәра қысымының көрсеткіші болып табылады.	3
4	Жылу мен күн сәулесінің соққысы, естен тану, коллапс кезіндегі алғашқы медициналық көмек.	Жылу мен күн сәулесінің соққысы, естен тану, коллапс кезіндегі алғашқы медициналық көмек.	3
5	Десмургия. Таңғыштың түрлері. Орналасу жеріне байланысты дененің әр жеріне бинтті және бинтсіз таңғыштарды салу. Қан кету. Қан кету кезінде дәрігерге дейінгі медициналық көмек көрсету. Қансырауды индекс бойынша анықтау. Қан кетуді тоқтатудың түрлері. <b>Аралық бақылау 1</b>	Десмургияның жалпы мазмұны. Таңғыштың түрлері. Бинтті және бинтсіз таңудың түрлері. Тану ережелері. Қан кетудің мазмұны. Қан кетудің жіктелуі. Қан кетуді анықтау жолдары. Әртүрлі дәрежедегі қан жоғалтудың клиникалық белгілері. Қан кетуді тоқтату түрлері.	3
6	Уланулар. Жедел улану кезіндегі алғашқы медициналық көмек. «Тағамдық токсикалық	Уланулар. Жедел улану кезіндегі алғашқы медициналық көмек. Құсу,	3

<p>ОНДҮСТИК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY</p> <p>«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ</p> <p>«Клиникалық пәндер» кафедрасы</p> <p>Силлабус</p>	 <p>SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»</p>	<p>044-67/11</p>
---	--	------------------

	инфекциялар» туралы түсінік. Құсу, ықылышта, диареяда, іш қатпаларындағы бірінші көмек.	ықылышта, диареяда, іш қатпаларындағы бірінші көмек.	
7	Жаралар, олардың түрлері. Жаралық процесстің фазалары. Жараларды емдеу. Күйіктер. Күйік ауруы. Күйіктер кезіндегі дәрігерге дейінгі медициналық көмек көрсету.	Жаралар жайлы түсінік. Жаралар жазылуының түрлері. Жараланудағы алғашқы көмек. Жараларды емдеу. Жараны бірінші және екінші хирургиялық емдеу. Күйіктің жалпы мазмұны. Күйік ауруының сатылары. Күйік кезіндегі алғашқы көмек. Ұсік класификациясы. Ұсік кезіндегі алғашқы көмек.	3
8	Ұсіктер, ұсік кезіндегі алғашқы көмек. ЭлектроЖарақат. Жұмсақ ұлпалардың жабық жарақаттары. Буын созылуы, соғып алу, бұлшықеттер жыртылуы. Көп уақыт басып-жанышылу синдромы.	Соғып алу, буынның шығуы, сінірдің созылуы, олардың белгілері. Транспорттық иммобилизация жүргізу мен гипсті танғыштарды салу.	3
9	Сүйектер сынуы. Буын шығу. Консервативтік пен оперативтік әдістермен емдеу. Транспорттық иммобилизация жүргізу мен гипсті танғыштарды салу.	Сүйектер сынуы. Буын шығу. Консервативтік пен оперативтік әдістермен емдеу. Транспорттық иммобилизация жүргізу мен гипсті танғыштарды салу.	3
10	Реанимацияның даму тарихы. Қазақстанда реанимациялық қызметтің ұйымдастырылуы мен жабдықталуы Реанимациялық іс шаралардың нәтижелік көрсеткіштері. Өкпе - жүректік реанимацияны жүргізу туралы түсінік. <b>Аралық бақылау 2</b>	Реанимацияның негізгі шаралары. Жантәсілім жағдай. Кенеттен жүректік өлім сипаттамасы. Жүрек-өкпе реанимациясының негізгі ережелері.	3
	<b>Барлығы:</b>		<b>30с</b>

<p>ОНДҮСТИК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ</p> <p>«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ</p> <p>«Клиникалық пәндер» кафедрасы</p> <p>Силлабус</p>	 <p>SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»</p>	<p>044-67/11</p>
---	--	------------------

### 3.9.2. Симуляциялық сабактың тақырыптық жоспары.

№	Симуляциялық сабактың тақырыбы	Қысқаша мазмұны	Сағат саны
1	Десмургия. Таңғыштың түрлері. Орналасу жеріне байланысты дененің әр жеріне бинтті және бинтсіз таңғыштарды салу.	Десмургияның жалпы мазмұны. Таңғыштың түрлері. Бинтті және бинтсіз таңудың түрлері. Таңу ережелері.	3
2	Қан кету. Қан кету кезінде дәрігерге дейінгі медициналық көмек көрсету. Қансырауды индекс бойынша анықтау. Қан кетуді тоқтатудың түрлері.	Қан кетудің мазмұны. Қан кетудің жіктелуі. Қан кетуді анықтау жолдары. Әртүрлі дәрежедегі қан жоғалтудың клиникалық белгілері. Қан кетуді тоқтату түрлері.	3
3	Жаралар, олардың түрлері. Жаралық процесстің фазалары. Жараларды емдеу.	Жаралар жайлы түсінік. Жаралар жазылуының түрлері. Жараланудағы алғашқы көмек. Жараларды емдеу. Жараны бірінші және екінші хирургиялық емдеу.	3
4	Күйіктер. Күйік ауруы. Күйіктер кезіндегі дәрігерге дейінгі медициналық көмек көрсету. Ұсіктер, ұсік кезіндегі алғашқы көмек. ЭлектроНаркоз.	Күйіктің жалпы мазмұны. Күйік ауруының сатылары. Күйік кезіндегі алғашқы көмек. Ұсік класификациясы. Ұсік кезіндегі алғашқы көмек.	3
5	Жұмсақ ұлпалардың жабық жаракаттары. Буын созылуы, соғып алу, бұлышықеттер жыртылуы. Көп уақыт басып-жанышылу синдромы.	Жұмсақ ұлпалардың жабық жаракаттары. Буын созылуы, соғып алу, бұлышықеттер жыртылуы. Көп уақыт басып-жанышылу синдромы	3
6	Сүйектер сынуы. Буын шығу. Консервативтік пен оперативтік әдістермен емдеу. Транспорттық иммобилизация жүргізу мен гипсті таңғыштарды салу.	Сүйектің сынуы туралы түсінік және олардың белгілері. Соғып алу, буынның шығуы, сіңірдің созылуы, олардың белгілері. Транспорттық иммобилизация жүргізу мен гипсті таңғыштарды салу.	3

<p>ОНГҮСТИК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ</p> <p>«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ</p> <p>«Клиникалық пәндер» кафедрасы</p> <p>Силлабус</p>	 <p>SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»</p>	<p>044-67/11</p>
---	--	------------------

7	<p>Реанимацияның даму тарихы. Қазақстанда реанимациялық қызметтің ұйымдастырылуы мен жабдықталуы. Қарқынды терапия, тірілту әдістері туралы түсінік. Тірілту сатылары, түрлері.</p>	<p>Реанимацияның негізгі шаралары. Реанимацияның даму тарихы. Қазақстанда реанимациялық қызметтің ұйымдастырылуы мен жабдықталуы. Қарқынды терапия, тірілту әдістері туралы түсінік. Тірілту сатылары, түрлері.</p>	3
8	<p>Жантәсілім жағдай. Жүрек тоқтауының сипаттамасы, өлімнің клиникалық белгілері. Реанимациялық іс шаралардың нәтижелік көрсеткіштері. Өкпе - жүректік реанимацияны жүргізу туралы түсінік.</p>	<p>Жантәсілім жағдай. Кенеттен жүректік өлім сипаттамасы. Кенеттен болған коронарлық өлімнің тікелей себептері. Жүрек-өкпе реанимациясының негізгі ережелері.</p>	3
9	<p>Миокард инфаркті кезінде жедел көмек көрсету. Емдеу қағидалары. Миокард инфарктінің асқынулары. Миокард инфаркті асқынуларының клиникасы және асқынулары кезінде жедел көмек көрсету.</p>	<p>Миокард инфарктінің этиологиясы, жіктелуі, клиникалық көрінісі. Миокард инфарктінің асқынулары. Миокард инфаркті кезіндегі алғашқы көмек.</p>	3
10	<p>Тұрақты және тұрақсыз стенокардия ұстамасының клиникасы және жедел көмек көрсету.</p>	<p>Тұрақты күштемелі стенокардия сипаттамасы, себебі, жіктелуі, клиникасы. Тұрақты және тұрақсыз стенокардия ұстамасы кезінде жедел көмек көрсету ережелері.</p>	3
11	<p>Жедел жүрек қантамырлардың жетіспеушілігі. Естен тану себептері. Алғашқы көмек.</p>	<p>Жедел жүрек қантамыр жүйесінің жеткіліксіздігі. Жүрек жеткіліксіздігінің себептері, түрлері. Өкпе ісінуінің клиникасы. Жүрек өкпе реанимациясын жүргізу.</p>	3
12	<p>Кардиогенді шок, жүрек демікпесі, коллапс және аритмия кезінде алғашқы медициналық көмек. Шоктың жіктелуі. Эр түрлі себептермен болатын шоктардағы алғашқы көмек.</p>	<p>Кардиогенді шок анықтамасы. Кардиогенді шок кезіндегі жедел көмек. Жүрек демікпесінің белгілері.</p>	3

<p>ОҢТҮСТИК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ</p> <p>«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ</p> <p>«Клиникалық пәндер» кафедрасы</p> <p>Силлабус</p>	 <p>SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»</p>	<p>044-67/11</p>
---	--	------------------

13	Tұракты және тұраксыз стенокардия ұстамасының клиникасы және жедел көмек көрсету.	Тұракты күштемелі стенокардия сипаттамасы, себебі, жіктелуі, клиникасы. Тұракты және тұраксыз стенокардия ұстамасы кезінде жедел көмек көрсету ережелері.	3
14	Миокард инфаркті кезінде жедел көмек көрсету. Емдеу қагидалары. Миокард инфарктінің асқынулары. Миокард инфаркті асқынуларының клиникасы және асқынулары кезінде жедел көмек көрсету.	Миокард инфарктінің этиологиясы, жіктелуі, клиникалық көрінісі. Миокард инфарктінің асқынулары. Миокард инфаркті кезіндегі алғашқы көмек.	3
<b>Барлығы:</b>			<b>42с</b>

### 3.10. Негізгі әдебиеттер:

#### Қазақ тілінде:

1. Утепов, Д. П. Алғашқы медициналық-санитарлық көмекті басқаруды іске асыру / Д. П. Утепов. - Шымкент, 2015. - 64 б.
2. Қалимұрзина, Б. С. Ішкі аурулар. Т. 1. : оқулық. - Алматы : Эверо, 2010. - 540 бет
3. Қалимұрзина, Б. С. Ішкі аурулар. Т. 2. : оқулық . - Алматы : Эверо, 2010. - 504 бет
4. Қалимұрзина Б. С. Ішкі аурулар. 2 томдық. 1-том: оқулық. – А., 2007

#### Орыс тілінде:

5. Красильникова, И. М. Дәрігерге дейінгі шұғыл медициналық көмек : оқу құралы / И. М. Красильникова, Е. Г. Моисеева ; жауапты ред. А. Н. Саржанова ; қазақ тіліне ауд. Г. Ж. Сагындықова. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2014. - 208 бет. с.

#### 3.10.1. Қосымша әдебиеттер:

6. Алпысова, А. Р. Неотложные состояния в практике врача скорой помощи: учебно-методическое пособие / А. Р. Алпысова. - Караганда : АҚНҰР, 2016. - 176 с. -
7. Круглов, В. Скорая доврачебная помощь : монография / В. Круглов. - Ростов н/Д : Феникс ; СПб. : ООО Изд-во "Северо-Запад", 2008. - 352 с. - (Попул. медицина).
8. Ішкі аурулар бойынша объективтендірлген құрамдастырылған клиникалық емтихан: оқу-әдістемелік құрал = Объективный структурированный клинический экзамен по внутренним болезням : учебно методическое пособие / М. Оспанов атындағы БҚММУ ; құрас. Қ. Ж. Ахметов - М. : "Литтерра", 2016. - 368 б
9. Сыркатнама оқу-әдістемелік құрал. - Қарағанды : ЖКК "Ақнұр", 2015. - 80 с

#### 3.10.3. Электрондық ресурстар:

1. Ішкі аурулар. Эндокринология модулі [Электронный ресурс] : оқулық =
2. Внутренние болезни. Модуль эндокринология : учебник / ред. Р. С. З. Досмагамбетова. - Электрон. текстовые дан. ( 49,4Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2016. - 248 бет. эл. опт. диск (CD-ROM)

<b>ОНТҮСТИК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY</b> <b>«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ</b>	 <b>SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY</b> <b>АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»</b>	
<b>«Клиникалық пәндер» кафедрасы</b>		044-67/11
<b>Силлабус</b>		

3. Ішкі аурулар. Пульмонология модулі [Электронный ресурс] : оқулық = Модуль внутренние болезни. Пульмонология : учебник / А. М. Жусупова [ж/б]. - Электрон. текстовые дан. (1,42Мб). - М. : "Литтерра", 2016. - 264 бет. эл. опт. диск
4. Ішкі аурулар. Гематология модулі [Электронный ресурс] : оқулық = Модуль внутренние болезни. Гематология : учебник / Л. Г. Тургунова [ж/б]. - Электрон. текстовые дан. (1,42Мб). - М. : "Литтерра", 2016. - 240 бет. эл. опт. диск (CD-ROM).
5. Ішкі аурулар. Гастроэнтерология модулі [Электронный ресурс] : оқулық = Модуль внутренние болезни. Гастроэнтерология : учебник / Е. М. Ларюшина. - Электрон. текстовые дан. (1,42Мб). - М. : "Литтерра", 2016. - 384 бет. эл. опт. диск (CD-ROM).

### 3.11. Оку және оқыту әдісі:

- Аудиториялық сабак: Тақырып бойынша шолу.
- Симуляция: ауызша сұрау, командада жұмыс істеу, манекенмен, муляжбен жұмыс істеу, шағын топтарда жұмыс жасау.

### 3.12. Бағалау критерийлері:

- Корытынды баға келесі компоненттерден тұрады (салыстырмалы салмағы): Ағымдағы бақылау 1 (ТК А (дәрістер): жеке және топтық тапсырмалар, топтық тақырыптық дискуссияларға қатысу.
- Ағымдағы бақылау 2 (ТК С (симуляция): симуляциялық курсқа қатысу, тәжірибелік дағдыларды топтық және жеке орындауға қатысу
- Аралық бақылау
- Корытынды экзамен: қорытынды тест және билет бойынша дұрыс жауаптары

Бағалау	Көлданылатын бақылау құралдарының сипаттамасы (кейс, жоба, сынни талдау, модельді әзірлеу, презентация, тест)	Барлығы
TK 1 (TK A (дәрістер, семинарлар): жеке және топтық тапсырмалар, топтық тақырыптық дискуссияларға қатысу)	3 сынни талдауға тапсырма: - бақылау сұрақтары - тапсырмалар - тесттер	60%
TK 2 (TK C (симуляция): симуляциялық курсқа қатысу, тәжірибелік дағдыларды топтық және жеке орындауға қатысу.	- Практикалық дағдыларды пісықтау және құзыреттіліктердің орындалуын талқылау; - Диспутацияланатын мәселелер бойынша аргументтерді тәнисстыру.	40%
Емтиханға жіберу рейтингісі		X60%

<b>ОҢТҮСТИК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ</b> <b>«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ</b> <b>«Клиникалық пәндер» кафедрасы</b> <b>Силлабус</b>	 <b>SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY</b> <b>АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»</b>	<b>044-67/11</b>
--	---	------------------

<b>Корытынды емтихан</b>	Пән тақырыптары бойынша тесттер (100 сұрақ) немесе билеттер: теориялық сұрақтар	X40%
<b>Курстық корытынды бағасы</b>		0-100 балл

**Аттестация**  
**Рейтинг шкаласы**

<b>Бағалаудың әріптік жүйесі</b>	<b>Сандық эквивалент</b>	<b>Ұпайлардың мазмұнды пайызы</b>	<b>Дәстүрлі жүйе бойынша бағалау</b>
A	4,00	95-100	Өте жақсы
A-	3,67	90-94	
B+	3,33	85-89	
B	3,00	80-84	Жақсы
B-	2,67	75-79	
C+	2,33	70-74	
C	2,00	65-69	
C-	1,67	60-64	Қанағаттанарлық
D+	1,33	55-59	
D	1,00	50-54	
F	0,00	0-49	Қанағатсыз

<b>OÝTÝSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY</b> <b>«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ</b> <b>«Клиникалық пәндер» кафедрасы</b> <b>Силлабус</b>	 <b>SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY</b> <b>АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»</b>	<b>044-67/11</b>
--	---	------------------

<b>Бағалау критерилері</b>	<p><b>Өте жақсы «A»:</b> Студент сұрақтарға толығымен жауап берген жағдайда</p> <p><b>Жақсы «B+» - «C+»:</b> Студент білімін орта қалыпта жауап берген жағдайда</p> <p><b>Қанагаттанарлық «C» - «D»:</b> Студент сұрақтарға қанағаттанарлық жағдайда</p> <p><b>Қанагатсыз «F»:</b> Студент сұрақтарға толық емес жауап берген жағдайда</p>
----------------------------	--

Пән бойынша қорытынды баға мынадай формула бойынша бақылаулар нысандарының белгіленген қатынасына сүйене отырып ресми ведомостьқа енгізілген кезде автоматты түрде есептеледі:

Қорытынды баға = (ТК (аудиториялық, семинарлар) + ТК Симуляция + ТК (аралық бақылау) = РД (жіберу рейтингі) x 60% + баға (x 40%) Емтихан (жеке): Қорытынды емтихан Оларды орындау жөніндегі әдістемелік нұсқаулар (ұсынымдар):

Аудиторияға (дәрістерге, семинарларға) дайындық кезінде берілген үлестіру материалын мұқият оқып, кайталау)

Бағалау критерилері:

Қорытынды тест: барлық курстың білімі мен түсінігін тексеруге.

Тестте 50-ден 100-ге дейінгі сұрақтан, әр дұрыс жауап-1 балл.

**Тапсыру мерзімі:** Орындалған тапсырмаларды жүктеу үшін белгіленген мерзім: оқу курсын аяқтаған сәттен бастап екі апта. Уақытында тапсырылмаған жағдайда төмендету коэффициенті қолданылады: мысалы, 0,75-0,9

### Қосымша – 1.

#### Пәннің оқыту нәтижелерін бағалау критерийлері

ОН №	Оқыту нәтижелерінің атауы	Қанагаттанарлықсыз	Қанагаттанарлық	Жақсы	Өте жақсы
ОН1	Студенттің науқасты денсаулықты нығайту, оңалту және аурулардың алдын алу мәселелеріне үйрету бойынша өз іс-әрекеттерін білмейді.	Науқасты денсаулықты нығайту, оңалту және аурулардың алдын алу мәселелеріне үйрету бойынша өз іс-әрекеттерін білмейді.	Науқасты денсаулықты нығайту, оңалту және аурулардың алдын алу мәселелеріне үйрету бойынша өз іс-әрекеттерін қанагаттанарлық деңгейде	Науқасты денсаулықты нығайту, оңалту және аурулардың алдын алу мәселелеріне үйрету бойынша өз іс-әрекеттерін жақсы деңгейде	Науқасты денсаулықты нығайту, оңалту және аурулардың алдын алу мәселелеріне үйрету бойынша өз іс-әрекеттерін біледі.

	талдау дәрежесі.		біледі.	біледі	
ОН 2	Студенттің денсаулықты нығайту және аурулардың алдын алу бойынша зерттеулерді жүзеге асыру бойынша шешімдер кабылдауы.	Денсаулықты нығайту және аурулардың алдын алу бойынша зерттеулерді жүзеге асыруды түсінбейді.	Денсаулықты нығайту және аурулардың алдын алу бойынша зерттеулерді жүзеге асыруды бойынша қанағаттанар лық деңгейде түсінеді.	Денсаулықты нығайту және аурулардың алдын алу бойынша зерттеулерді жүзеге асыруды жақсы деңгейде түсінеді.	Денсаулықты нығайту және аурулардың алдын алу бойынша зерттеулерді жүзеге асыруды түсінеді.
ОН3	Студенттің денсаулықты нығайту және аурулардың алдын алу бойынша дәлелді ақпарат пен барабар оқу материалдар ын пайдалана отырып, пациентті оқыту жоспарын жасай алу дәрежесі.	Денсаулықты нығайту және аурулардың алдын алу бойынша дәлелді ақпарат пен барабар оқу материалдар ын пайдалана отырып, пациентті оқыту жоспарын қолдана алмайды.	Денсаулықты нығайту және аурулардың алдын алу бойынша дәлелді ақпарат пен барабар оқу материалдар ын пайдалана отырып, пациентті оқыту жоспарын қанағаттанар лық деңгейде қолданады.	Денсаулықты нығайту және аурулардың алдын алу бойынша дәлелді ақпарат пен барабар оқу материалдар ын пайдалана отырып, пациентті оқыту жоспарын жаксы деңгейде қолданады.	Денсаулықты нығайту және аурулардың алдын алу бойынша дәлелді ақпарат пен барабар оқу материалдар ын пайдалана отырып, пациентті оқыту жоспарын жасаңыз.
ОН4	Студенттің денсаулықты нығайту, оңалту және аурудың алдын алу бойынша пациенттің	Денсаулықты нығайту, оңалту және аурудың алдын алу бойынша пациенттің қажеттілікте- рі мен	Денсаулықты нығайту, оңалту және аурудың алдын алу бойынша пациенттің қажеттілікте- рі мен	Денсаулықты нығайту, оңалту және аурудың алдын алу бойынша пациенттің қажеттілікте- рі мен	Денсаулықты нығайту, оңалту және аурудың алдын алу бойынша пациенттің қажеттілікте- рі мен

<b>OÝTÝSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY</b> <b>«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ</b>  <b>«Клиникалық пәндер» кафедрасы</b> <b>Силлабус</b>	<b>SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY</b> <b>АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»</b> <b>044-67/11</b>
---	--

	қажеттіліктепі мен проблемаларын анықтауда этикалық принциптерді көрсету дәрежесі.	проблемаларын анықтауда этикалық принциптерді көрсете алмайды.	проблемаларын анықтауда этикалық принциптерді қанағаттанарлық деңгейде көрсетеді.	проблемаларын анықтауда этикалық принциптерді жақсы деңгейде көрсетеді.	проблемаларын анықтауда этикалық принциптерді көрсетеді.
ОН5	Студенттің жеке пациенттерге ауызша және тиімді ақпараттық-коммуникациялық технологияларды пайдалана отырып, өз бетінше кенес беру, нұскау беру, қолдау және оқыту дағдыларын талдай алмайды.	Жеке пациенттерге ауызша және тиімді ақпараттық-коммуникациялық технологияларды пайдалана отырып, өз бетінше кенес беру, нұскау беру, қолдау және оқыту дағдыларын талдай алмайды.	Жеке пациенттерге ауызша және тиімді ақпараттық-коммуникациялық технологияларды пайдалана отырып, өз бетінше кенес беру, нұскау беру, қолдау және оқыту дағдыларын қанағаттанарлық деңгейде талдайды.	Жеке пациенттерге ауызша және тиімді ақпараттық-коммуникациялық технологияларды пайдалана отырып, өз бетінше кенес беру, нұскау беру, қолдау және оқыту дағдыларын жақсы деңгейде талдайды.	Жеке пациенттерге ауызша және тиімді ақпараттық-коммуникациялық технологияларды пайдалана отырып, өз бетінше кенес беру, нұскау беру, қолдау және оқыту дағдыларын талдайды.